රංග කලා අත්හදා බැලීම් සහ
රංග කලා ව්‍යවහාර පර්යේෂණ

ආචාර්ය
තරංග චින්තන
දන්දෙනිය

ආචාර්ය තරංග චින්තන දන්දෙනිය

'ව්‍යවහාර උපයෝගී' රංග පර්යේෂණ යනු රචනය, අධ්‍යක්ෂණය, නිර්මාණ හා සැලසුම්කරණය, රංගනය, ප්‍රේක්ෂාව ආදී ක්‍රියාවන් සඳහා යොමු වූ සුවිශේෂී ශාස්ත්‍රීය ගවේෂණයක් හෝ පර්යේෂණයක් ලෙසින් රචනය, අධ්‍යක්ෂණය, නිර්මාණ සැලසුම්කරණය, රංගනය, ප්‍රේක්ෂාව ආදී ක්‍රියාවන් උපයෝගී කරගන්නා වූ ද සුවිශේෂී ශාස්ත්‍රීය ගවේෂණ මගක් හෝ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයකි.'

ව්‍යවහාරය උපයෝගී වර්ගයේ පර්යේෂණයන්හි දී දැනුම නිපදවීම සඳහා සිදු කරන බහු ස්වරූපීය විමර්ශනයන් හට පර්යේෂකයා සතු විවිධාවබෝධය උපකාරී වෙයි. යම් ව්‍යවහාරයක් සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වන දැනුවත් භාවයේ මූලික ස්වරූපය පිළිබඳ විස්තර කිරීම සඳහා සෟදඉසබ හැක-ිදබ විසින් ෑසාැටටැර සහ ඃඩසා ඡැරි යන දාර්ශනිකයන්ගේ අදහස් උපයෝගී කර ගනියි. උදාහරණයක් වශයෙන් ඔහු දක්-වන්නේ පාපැදියක් පැදීමේ උදාහරණයයි.

'මම පා පැදියක් පදින්නේ කෙලෙස දැයි දනිමි. එහෙත් මට ඒ සඳහා ක්‍රමවේදයක් නොමැති බැවින් සමබරතාවයක් ඇති කර ගන්නේ කෙලෙස දැයි කිව නොහැක. ඇතැම් මාංශපේෂීන් ඒ සඳහා යොදාගන්නා බව මම දන්නා නමුදු න්‍යායාත්මක දැනුම පසුව ලැබෙන්නක් වන අතර, සමස්තයක් සේ එය ක්‍රමෝපායක් ලෙස භාවිත කිරීම අපහසු ය. පාපැදිය පැදීමට දැනුවත්භාවය යනු පාපැදිය පැදීමයි.'

:ඃඩසා
ඡැරි උපුටා දකවන හැකිදබ 2013ල 24*

ගඟක හෝ මුහුදක පිහිනීම ද මෙයට සමාන උදාහරණයකි. එහෙත්, ව්‍යවහාරයක් පර්යේෂණයක් ලෙසින් භාවිත කිරීමේ දී, තම ව්‍යවහාර මගින් ලබාගත් දැනුම මෙන් ම අනෙක් ආකාරයෙන් දැනුවත් භාවයන් ද පර්යේෂකයෙකු හට වැදගත් ය. හැකිදබ මෙහි දී, පර්යේෂණ ව්‍යවහාරය හදවත බවට පත් කරගත් සහ අන්තර් සබඳතාවෙන් පෝෂණය වන්නා වූ දැනුවත් භාවයන් තුනක්, .ණබදඅ-යදඅ.ල .ණබදඅ-අය්එ.ල .ණබදඅ-එය්එ.ලඉදිරිපත් කරයි. මෙහි දී, ඉහත ඉදිරිපත් කරන ලද දැනුවත් භාවයන් පිළිබඳ හැකිදබ ගේ විග්‍රහහය සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා උදාහරණයක් වශයෙන්, නව නැටුම් සම්ප්‍රදායක් නිපදවීමේ ලා සිදුකරන පර්යේෂණයක් ඉදිරිපත් කරනු කැමැත්තෙමි.

එම උදාහරණයේ දී, .ණබදඅ-යදඅ. යනු පර්යේෂකයෙකු හට රංග ක්‍රියාකාරකම්හි යෙදීමේ ඇති කාය මානසික ශක්‍යතාවය, දැනුම, සහ ස්ව ප්‍රායෝගික පරිචයයි. එය ඇතැම් විට පර්යේෂකයා රංග ක්‍රියාවලියක සතතාභ්‍යාසයේ නියැලී සහ සහභාගි වී, අත්දැකීම් හෝ නිරීක්ෂණ මත ගොඩ නගාගන්නා ස්පර්ශිත ඥාණයකි.

.ණබදඅ-අය්එ. යනු පර්යේෂකයා තම නව නිර්මාණ මූල පරීක්ෂණයන් නව රංග ව්‍යවහ-ාරය බිහි කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ප්‍රයෝගික දැනුවත් භාවයයි. එම දැනුවත් භාවයේ දී පර්යේෂකයා හට තමාගේ පර්යේෂණ ව්‍යවහාරයේ දී උපකාරී වන ස්ව ශක්‍යතාව සහ සීමාවන් කවරේ ද යන්නත්, පර්යේෂණයේ සැලසුම ගවේෂණාත්මක කටයුත්තේ දී ප්‍රායෝගික සහ න්‍යායාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා අවස්ථා පිළිබඳවත් වැටහීම ද අඩංගු වෙයි.

.ණබදඅ-එය්එ. යනු ව්‍යවහාර භාවිත පර්යේෂකයා ද්විතීය සහ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර මගින් රැස්කර ගන්නා දැනුමයි. ද්විතීය මූලාශ්‍ර වශයෙන් සාම්ප්‍රදායික න්‍යායික දැනුම සහ සංකල්පීය ආකෘතීන් මගින් ලබාගන්නා මාර්ගෝපදේශය ද ඇතුළත් වෙයි. ප්‍රාථමික දත්ත ලෙස සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි විවරණ සහ ප්‍රේක්ෂක අධ්‍යයනය වැනි ක්‍රියාකාරකම් තුළින් පර්යේෂකයා දැනුවත් භාවය ලබා ගනියි. නව නර්තන ශෛලියක් උදෙසා කෙරෙන පර්යේෂණය නම් උදාහරණයේ දී, පර්යේෂකයා විසින් පූර්වයේ දී එවන් ආක-ාරයේ රංග ශෛලීන් ඉදිරිපත් කිරීම් ද, සිදුකරන ලද අනෙකුත් විද්වතුන්ගේ පර්යේෂණය ද, ඔවුන්ගේ න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයන් ද, ඒ සඳහා යෝජිත සංකල්ප ආකෘතීන් ද පිළිබඳ ව ද දැනුවත් විය යුතු ය. එමෙන් ම, තමා විසින් වෙනත් මූලාශ්‍රවලින් ලබාගන්නා දැනු ම ද උපකාරී වෙයි. සමගාමී නර්තන ශෛලීන් හට ඇති ප්‍රේක්ෂකයින්ගේ ප්‍රතිචාර, රංග වෘත්තිකයන්ගේ ආකල්ප, සහ ඉලක්ක ප්‍රේක්ෂක කණ්ඩායම්වල බලාපොරොත්තු විමර්ශනය කිරීම සඳහා තමා හෝ අනුන් විසින් යොදාගත් ප්‍රශ්නාවලි විශ්ලේෂණය ද භාවිත කරමින් තම පර්යේෂණයේ සැකැස්ම පර්යේෂකයා හට නිර්මාණය කළ හැකි ය.

මෙහි දී අවධාරණය කළ යුතු කරුණක් වන්නේ , ඇතැම් පර්යේෂකයින් වෙනත් විද්වතුන් විසින් යෝජනා කරනු ලබන න්‍යායාත්මක ආකෘතීන් තම ව්‍යවහ-ාරය මගින් ගවේෂණය කරන අතර, තවකෙක් තමාගේ ම න්‍යායාත්මක ප්‍රවේශයක් යෝජනා කර එය ව්‍යවහාරය මගින් ගවේෂණය කරයි. එමෙන් ම, පර්යේෂකයා හට තම ව්‍යවහාරය ද න්‍යායාත්මක රාමුවක් ඇති කිරීමට දෙවනුව දායක වන අවස්ථා ද දැකිය හැක.

මෙහි දී මා යෝජනා කරන්නේ, එවන් පර්යේෂණවල දී හැකිදබ දක්වා ඇති දැනුවත් භාවයන් තුනෙහි ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පර්යේෂකයා විසින් ම යෝජනා කරනු ලබන ව්‍යවහාරය සමග අන්තර් සබඳතාවයක් ගොඩ නැංවිය හැකි නව සංකල්පීය රාමුවක් උපයෝගී කරගත යුතු බවය. එහිදී, තමා ගොඩනගන්නා වූ සංකල්පීය රාමුව යනු ව්‍යවහාරය සඳහා භාවිත කරන්නා වූ න්‍යායාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ද හැඳින්විය හැක. ව්‍යවහාරය යනු න්‍යායාත්මක ක්‍රියාවලියක් මෙන් ම ඉදිරිපත් කෙරෙන්නා වූ ප්‍රායෝගික පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලයකි. එමෙන්ම, ව්‍යවහ-ාරයේ ප්‍රතිඵල මගින් නැවත න්‍යාය පෙ-ෝෂණය කරනු ලබයි. පොදුවේ සැලකීමේ දී 'ව්‍යවහාර උපයෝගී' වර්ගයේ රංග පර්යේෂණයක් යනු න්‍යායාත්මක සහ ප්‍රායෝගික සම්මිශ්‍රණයක් වන අතර, අන්තර් පෝෂිත න්‍යායාත්මක ව්‍යවහාරයක් පර්යේෂණ විමර්ශණයෙහි ලා ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රතිශතයකින් ඉදිරිපත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය සාධකයකි.

ගණනටත් වඩා අඩුය.

මතු සම්බන්ධයි